

Історія української культури та Острозької академії

Кредити та кількість годин:

денна форма 3 ECTS; 90 годин: 26 лекційних, 16 практичних
та 48 самостійна робота; залік

I. Опис навчальної дисципліни

Логіка вчить правильно мислити, граматики – правильно писати, а що вчить історія української культури? Вона описує той духовний і матеріальний світ в якому українці почували себе звично, комфортно. Традиції, мова, герої, вишиванки, колядки, казки формують наші цінності, ідеали, естетичні смаки, правила поведінки. Особливість культури полягає у тому, що втративши свою культуру людина автоматично не набуває іншої. Культура дозволяє людині ідентифікувати себе, дати відповідь на питання – хто вона є у цьому строкатому світі. Це той клей, що об'єднує людей у спільноти. Існує конкуренція між різними культурами, відбуваються процеси асиміляції, поглинання сильними культурами слабких. Українська культура виявилась настільки потужною, що через сімсот років після втрати своєї державності вона виступила об'єднавчим фактором для створення нової української держави. Скіфи, половці, хазари, печеніги та інші сусіди та завойовники українців пішли у небуття, а українці вистояли і перемогли. Наявність самостійної, демократичної держави створює родючий ґрунт для розвитку національної культури. Українська культура містить самобутній національний компонент. Вона входить в сімейство інших культур європейської західної цивілізації. Для підготовки сучасної української еліти знання історії української культури обов'язкове.

Курс «Історія Острозької академії» є обов'язковим для вивчення для всіх студентів НаУОА з огляду на особливу роль острозької академії в історії розвитку української культури. В межах курсу студенти ознайомляться з історією міста Острога в період його найвищого розквіту, діяльністю князів Острозьких, зокрема Василя-Костянтина Острозького та їх роль в розвитку української освіти та культури кін. XVI поч. XVII ст. Особливий акцент в курсі лекцій зроблений на вивчення феномену Острозької академії як першої вищої школи на теренах України.

Вивчення даного курсу сприятиме формуванню корпоративного духу та культури студентів НаУОА, а також стане важливим інформаційним джерелом для розуміння ролі та значення сучасної Острозької академії системі освіти України.

II. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – вивчення основних періодів розвитку української культури, дослідження проблеми етногенезу та культурогенезу українського народу, аналіз історичної специфіки української національної культурної традиції, що постає невід'ємною умовою формування сучасного українського соціокультурного простору.

Мета курсу – ознайомити студентів з основними етапами розвитку Острозької академії в контексті вивчення політичної та культурно-освітньої ситуації на українських землях кін. XVI поч. XVII ст.

Завдання курсу:

- ознайомити студентів із особливостями розвитку української освіти та культури XVI п.п. XVII ст.;
- охарактеризувати роль родини Острозької у політичному та культурно-освітньому житті XVI п.п. XVII ст.;
- сформулювати уявлення про основні періоди розвитку Острозької академії;

- дати поняття про причини та ідеї формування острозького культурно-освітнього осередку;

- визначити місце діячів острозької академії в історії української культури.

Навчальна дисципліна «Історія української культури та Острозької академії» формує такі загальні та фахові компетентності, передбачені освітньою програмою:

- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку філології, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

III. Результати навчання

За результатами навчання слухачі зможуть:

- визначити основні історичні періоди становлення української культури, закономірності її функціонування і розвитку;
- розуміти зв'язок всіх складових культури – мистецтва, етнографії, матеріальної культури, наукового знання, усіх форм духовних цінностей;
- дати визначення фундаментальним поняттям і категоріям української культури;
- вказати зміст основних мистецьких стилів, напрямів, пам'яток (в архітектурі, художньому та образотворчому мистецтві, літературі тощо);
- назвати прізвища і світоглядні засади визначних представників української культури різних періодів, їх здобутки, досягнення, особливості діяльності в процесі культурно-історичного поступу;
- правильно оцінити досягнення національної культури у порівнянні з надбаннями інших народів, а також визначати самобутність і вагомість української культури у світовій культурі.
- вказати на тенденції та новітні соціокультурні трансформації, притаманні сучасній українській культурі;
- оволодіти сучасними методами критичного аналізу, інтерпретації смислів та значень культурних процесів та явищ
- розуміти та критично осмислювати фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства й інтегрувати набуті знання в професійну діяльність;
- співпрацювати з колегами, представниками інших культур і релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

До кінця цього курсу студенти сформують здатність визначати, аналізувати, узагальнювати знання та уявлення в царині історії Острога та Острозької академії кін. XVI п.п. XVII ст., вміння аналізувати та оцінювати найважливіші досягнення діячів острозького культурно-освітнього осередку, аналізувати джерела та літературу, дотичну до тематики курсу; давати комплексну оцінку діяльності князів Острозьких.

IV. Програма навчальної дисципліни (структура дисципліни)

№	Тема дисципліни
1.	Сутність та предмет «Історія української культури»
2.	Культура Київської Русі
3.	Культурні процеси напередодні та в добу Козаччини (XIV-XVII)
4.	Культурне життя України кінця XVII – кінця XVIII ст.
5.	Культурне життя першої половини XIX ст.

6.	Українська культура другої половини XIX –початку XX ст.
7.	Українська культура в політичному просторі тоталітаризму та культуротворчі процеси в умовах незалежності
8.	Історія Острозької академії
9.	Місто Острог – центр українського політичного та культурно-освітнього життя д.п. XVI п.п. XVII ст.
10.	Острозька академія – перший навчальний заклад вищого типу східно-слов'янських народів
11.	Видавнича діяльність в Острозі
12.	Історія міста Острога XVII-XX ст.
13.	Відродження Острозької академії. Основні етапи становлення

